

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації,
медичної допомоги та медичного страхування

4 грудня 2019 року

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні колеги, шановні запрошені, по-перше, хочу вибачитись за невелику затримку. Тільки закінчилась сесія сьогоднішня, і на сьогоднішній день дуже великі пробки в місті, вибачте, що не всі депутати вчасно приїхали. Але думаю, що починаємо засідання Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування.

Відповідно до частини третьої статті 44 Закону "Про комітети Верховної Ради України" у зв'язку з відсутністю з поважних причин секретаря комітету народного депутата України Яни Зінкевич доручаю здійснення підрахунку голосів народному депутату – голові підкомітету з питань забезпечення епідемічної безпеки, боротьби з ВІЛ/СНІД та соціально-небезпечними захворюваннями Ладі Булах. Рахуйте, пані Ладо.

БУЛАХ Л.В. Нас 13. Якщо доєднається до нас Дубневич, не знаю, чи буде він чи ні, обіцявся, буде 14. Ми можемо працювати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Але зараз кворум є.

БУЛАХ Л.В. Так, кворум є, ми можемо працювати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Відповідно до Закону України "Про комітети Верховної Ради України" інформую усіх присутніх, що на засіданні ведеться звукозапис та відеозйомка. Якщо хтось з присутніх, крім народних депутатів, бо вони не мають права від того відмовитись, не хоче, щоб його знімали або записували його звук, прошу тоді залишити залу. Якщо таких немає, продовжуємо.

Сьогодні у засіданні комітету беруть участь народні депутати України члени Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, представники громадських, професійних об'єднань, пацієнтських організацій, представники експертного середовища, а також представники засобів масової інформації.

Шановні колеги, пропоную розпочати нашу роботу. Шановні колеги, всі отримали порядок денний засідання комітету? Єдине, я би попросив у зв'язку з тим, що у нас другим питанням стоїть розгляд Закону 2445, зареєстрований ще... Справа в тому, що вчора був зареєстрований... Це законопроект про лікарське самоврядування. Справа в тому, що вчора був зареєстрований ще один, альтернативний, законопроект 2445-3. Текст цього

законопроекту з'явився на сайті, і, мені здається, ще й не з'явився на сайті Верховної Ради України, ще не з'явився. Тому у мене є пропозиція зняти сьогодні з розгляду питання законопроекту 2445, що стосується лікарського самоврядування, у зв'язку з тим, що ми не бачили ще один альтернативний, і будемо сподіватись, що ми його перенесемо на наступне засідання комітету. Тому, власне, для того, щоб всі мали достатньо часу ознайомитися з законопроектами, це моя пропозиція.

Також нагадую, що на минулому засіданні комітет доручив нашому колезі Артему Дубнову провести робочу нараду з представниками профільних асоціацій та попередньо опрацювати основні концептуальні пропозиції до запровадження в Україні професійного медичного самоврядування. Я знаю, що робоча зустріч, наскільки мені відомо, я навіть це бачив, відбулась з цього питання минулої п'ятниці, мені здається. Так?

ДУБНОВ А.В. Так.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І пройшла, наскільки я чую з різних боків, дуже продуктивно. Тому пропоную на початку засідання надати слово Артему Дубнову для інформування про результати цієї наради, а потім перейти до розгляду інших питань порядку денного.

ДУБНОВ А.В. Доброго дня.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Хвилиночку! Якщо немає заперечень, пропоную затвердити порядок денний із запропонованими змінами. Прошу голосувати. Хто за?

БУЛАХ Л.В. Одноголосно. 13 – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

БУЛАХ Л.В. Можливо, ми проговоримо регламент, хто, скільки.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Хвилиночку! Хто за – одноголосно. Дякую, порядок денний затверджений.

У мене прохання ще одне зараз поставити на голосування у зв'язку з тим, що у нас другим питанням. Я вважаю, що по 2445 дискусії сьогодні немає місця, бо немає про що розмовляти, не бачили 2445-3.

Але в нас далі буде іти 2089, і у мене є пропозиція, що по 2089 встановити наступний. Пані Олю, принципово це 2089. У мене є пропозиція наступного регламенту по 2089, я пропоную у зв'язку з тим, що є дуже

великий суспільний резонанс по цьому закону. Причому і ті, хто за, і ті, хто проти, резонанс дуже великий.

У мене є пропозиція надати сьогодні, не встановлювати регламент по кількості запитань і виступів народних депутатів, регламентом до 3 хвилин. І від громадських організацій я теж вважаю, що ми не будемо сьогодні обмежувати кількість представників громадськості чи експертного середовища з усіх боків. Хто хоче, той має право висловитися регламентом 2 хвилини.

Якщо немає зауважень, шановні народні депутати, пропоную проголосувати такий регламент. Прошу.

СТЕФАНИШИНА О.А. Ми могли би розглянути зараз ще шосте питання і повернутись.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ольго, я не проти. Ми зараз регламент тільки затверджуємо. Добре?

Шановні народні депутати, прошу визначатися, хто за такий регламент, прошу голосувати. Хто за?

БУЛАХ Л.В. Одноголосно. 13 – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Рішення по регламенту прийнято.

Шановні запрошені, прошу трошки тихіше.

І прохання народного депутата Ольги Стефанишиної, вона просить спочатку обговорити, тут справа в тому, що це організаційні питання, ми не можемо їх обговорювати при запрошених. Є таке, це організаційне.

СТЕФАНИШИНА О.А. *(Без мікрофону, не чути)*

РАДУЦЬКИЙ М.Б. А, так, вибачте, це сьоме. Просто ви сказали - шосте.

Дивіться, сьомим питанням у нас стояло питання про Експертну раду, але сьогодні від депутатів у залі поступила така пропозиція зараз на ваш розсуд, шановні депутати, що було дуже мало часу на те, щоб в Експертну раду всі могли подати заяви, за бажанням брати участь. Дуже багато депутатів, які навіть не є членами нашого комітету, але які опікуються питаннями здоров'я нації, було прохання продовжити термін прийняття заяв на розгляд депутатами комітету фахівців, хто хоче долучитись до Експертної ради.

Тому у мене є пропозиція, давайте проголосуємо ще на тиждень, до наступного комітету продовжити збір заяв. Але в тому випадку після того, як цей тиждень закінчився, на наступному комітеті проголосувати все ж таки за склад Експертної ради.

Якщо немає заперечень, прошу голосувати, хто за.

БУЛАХ Л.В. 13 депутатів – за.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А ті, хто проголосували...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ні, ваші голоси вже враховані по тих людях...

БУЛАХ Л.В. Так, а додадуться нові кандидати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. А додадуться - ну будемо ще одну форму заповнювати.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. 15, не більше?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ні, все одно буде 15, але, може, ви побачите когось, хто подався, хтось кращий, наприклад. Зробить секретаріат можливість переголосувати.

Рішення прийнято, пані Ладо?

БУЛАХ Л.В. Рішення прийнято.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так.

ДУБНОВ А.В. Шановний головуєчий! Щодо 2445. Одну хвилину, добре?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так, у вас 3 хвилини.

ДУБНОВ А.В. Шановні колеги! Доброго дня всім, кого не бачив, і нашим гостям. Мені дуже радісно з того питання, що проблема медичного самоврядування зрушила з мертвої точки, на якій була, і активно зараз обговорюється і на просторі Інтернету, і на просторі "Фейсбуку". І дуже активно насправді, як сказав пан Радущкий, пройшла робоча група. Так як учора зареєстрований новий альтернативний законопроект, ми маємо ознайомитися з ним. І пропонується що: наступного тижня всі охочі, всі, кому цікава тематика медичного самоврядування, будуть запрошені (точно так само з попередньою реєстрацією) на робочу групу.

Тому якщо у вас є ідеї, якщо у вас є бажання обговорити, то будемо раді вас усі бачити.

ЗУБ В.О. Я, по-перше, хотів би дізнатися, чи є представники, розробники інших двох законопроектів, які вже подали?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ні. Бо всі знають, що ми сьогодні не будемо розглядати. Пані Геращенко відпросилася, у неї свій комітет сьогодні, а від "Батьківщини", мені здається, теж не прийшли автори. *(Шум у залі)* На всяк випадок, пані Олександро, я просто констатую факт, що "Батьківщина" теж не прийшла, хоча там від "Батьківщини" два законопроекти. І один є від "Слуги народу"...

ЗУБ В.О. Знову ж таки, по цьому питанню ми повинні якось, мабуть, ну обмежити в часі подання законопроектів. Ми, можливо, так ніколи й не розглянемо.

(Загальна дискусія)

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Наскільки я розмовляв сьогодні з деякими авторами законопроектів, мається на увазі не від "Слуги народу", від інших фракцій, я особисто розмовляв з пані Геращенко, всі дуже вдячні за робочу групу, просять ще одне засідання робочої групи. І після того навіть готові при робочій групі, наприклад, відпрацювати ще один законопроект депутатський, доопрацьований, так, який піде погоджений з усіма чотирма авторами законопроекту, і подати його єдиним.

Мені така пропозиція дуже подобається. І якщо, пане Артеме, у вас на робочій групі це вийде, ну я буду тільки аплодувати, бо кінець кінцем цей закон все одно потрібен. І наскільки я дивився, там по багатьох законопроектах великих розбіжностей практично немає. Є побажання спільноти, їх треба всі, якщо можливо це, всі врахувати, але в цілому давайте, може, ви на наступній робочій групі напрацюєте спільний законопроект. І будемо розглядати з літерою "д".

ДУБНОВ А.В. Прошу, всі, хто хочуть брати участь, до моїх помічників підійдіть, запишіться, і ми будемо вас тримати в курсі по графіку.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І шановні запрошені, я дуже вас прошу вже зараз записуватись до секретаріату по обговоренню 2089, щоб у нас потім не було так, що ми когось не побачили, не почули. Депутати, ми домовились, що всі, хто бажають, мають право висловитись, а запрошених ми теж не будемо

обмежувати, але все-таки я прошу записатись у секретаріату, хоча би чергу розподілимо, хто за ким висловиться.

До речі, хотів би сьогодні привітати всіх народних депутатів України, які брали участь у розробці закону 2057, що стосується трансплантології. У мене є велике сподівання, що кінець кінцем в Україні запрацює трансплантологія. Сьогодні Верховна Рада в першому читанні підтримала по скороченню процедури, у нас є тиждень на опрацювання правок. Я сподіваюсь, що нас не будуть "спамити" тими правками, що ми все ж таки цей закон проведемо ще в цьому році і будемо сподіватись, що трансплантологія в Україні запрацює і ми точно не гірші ніж Білорусь сусідня. Це дійсно така знакова подія, що стосується Закону про трансплантологію. Я всім вдячний, хто сьогодні в залі підтримав. До речі, це один з небагатьох законопроектів, який практично, за виключенням однієї фракції, хоча і там були люди, які проголосували за цей закон, Михайле Васильовичу, вам окремо дякую, всі фракції були єдині в підтримці цього закону, це дуже приємно.

Шановні депутати, хвилиночку! Переходимо до розгляду наступного питання.

СТЕФАНИШИНА О.А. А можна ще уточнююче питання?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так.

СТЕФАНИШИНА О.А. По 2445. Який у нас буде тоді знову регламент? Ми на наступний раз переносимо?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. На наступний комітет переносимо.

СТЕФАНИШИНА О.А. А робоча група буде...

ДУБНОВ А.В. Робоча група буде наступного тижня, я сподіваюся, на початку тижня. Але я вас проінформую про точну дату.

СТЕФАНИШИНА О.А. А текст 2445 законопроекту?

ДУБНОВ А.В. Він є на сайті.

СТЕФАНИШИНА О.А. Ви його не оновлювали чи оновлювали?

ДУБНОВ А.В. Ні-ні-ні. Він зареєстрований в оригінальному тексті, як і був.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Як його оновлювати, він же вже на сайті висить.

СТЕФАНИШИНА О.А. Ну, на заміну можна подати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. *(Без мікрофону)* Доопрацювати можна .. на заміну.

ДУБНОВ А.В. Поки що оригінальний текст там.

СТЕФАНИШИНА О.А. Просто я знаю, що було засідання робочої групи минулого тижня...

ДУБНОВ А.В. Ми зараз консолідуємо текст, бо було дуже багато пропозицій. 90 відсотків з них слušних і розумних, і нормальних. Ми консолідуємо текст. Буде робоча версія, драфт, нового доопрацьованого закону, який ми ще раз на робочій групі з урахуванням ще й третього альтернативного закону обговоримо, і тоді вийдемо з пропозицією на комітет, якщо дійдемо згоди, щоб зареєструвати доопрацьований від комітету.

СТЕФАНИШИНА О.А. А коли він буде доступний, от той, що на основі...

ДУБНОВ А.В. Я сподіваюся, сьогодні-завтра.

СТЕФАНИШИНА О.А. Ага. І ви розішлете тоді...

ДУБНОВ А.В. Так, він буде в наші групі.

СТЕФАНИШИНА О.А. Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Переходимо до розгляду наступного питання: про повторний розгляд проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення доступності лікарських засобів для громадян (номер 2089).

Шановні колеги, шановні запрошені, на минулому засіданні ми розглядали цей законопроект і ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду у першому читанні направити його до нашого комітету для підготовки на повторне перше читання, а також визначили основні положення, які мають бути враховані при його доопрацюванні. Вони були озвучені під стенограму на засіданні комітету.

Питання щодо необхідності перегляду ухваленого комітетом рішення щодо цього законопроекту було порушено головою депутатської фракції політичної партії "Голос" народним депутатом Сергієм Рахманіним під час

засідання Погоджувальної ради у понеділок 2 грудня. Крім того, вчора до мене надійшов офіційний лист від народного депутата Ольги Стефанишиної з аналогічним проханням.

Щоб виважено підійти до рішення комітету щодо перегляду, я пропоную послухати думку народних депутатів та представників громадськості з цього питання. Прошу громадськість записатися, я вже просив, ще раз повторюю, записатися до секретаріату.

Перша пропозиція надійшла від фракції "Голос" і окремо від пані Ольги Стефанишиної, народного депутата фракції "Голос". Прошу до слова ініціатора - народного депутата Ольгу Стефанишину.

Прошу, пані Ольго, 5 хвилин.

СТЕФАНИШИНА О.А. По-перше, я хочу подякувати Михайлу Борисовичу за те, що дослухалися до прохання нашої фракції зробити повторний розгляд проекту закону 2089 з огляду на його суспільну важливість. В першу чергу, звичайно, я звертаюся до колег народних депутатів і хочу вам ще раз наголосити: шановні колеги, ми всі з вами тут сьогодні знаходимося для того, щоб відстоювати права пацієнтів, відстоювати здоров'я нації. І я, ідучи в парламент, в першу чергу орієнтуюся на інтереси пацієнтів. І саме пацієнти є тими людьми, заради яких я сьогодні працюю в парламенті, розробляю законодавчі ініціативи і роблю все для того, щоб вони, власне, мали гідний доступ до якісного, ефективного і безпечного лікування, а головне - доступного лікування.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні запрошені, я прошу, трошки тихіше. Ми навіть не чуємо, а ви там взагалі, я не думаю, що щось чуєте. Трошки тихіше.

СТЕФАНИШИНА О.А. І в принципі, я минулого разу суть законопроекту, який був зареєстрований 6 вересня, уже виклала, я думаю, в дуже доступній формі. Всі зрозуміли його суть. Проте після того, як відбулося засідання тиждень тому, до нас і до мене особисто почали надходити різні повідомлення, в тому числі і від пацієнтів, які почули про те, що цей важливий законопроект, власне, не був рекомендований для підтримання.

І для того, щоб, знову ж таки, не повторювати все те, що я говорила минулого разу, я хочу дати можливість пацієнтці, яка приїхала сьогодні в Київ, сказати, чому для неї саме важливий цей законопроект. Це Тетяна, я вас з нею хочу познайомити, вона зняла просто відео про цей законопроект. Я їй поступаюся хвилиною свого часу, для того щоб вона пояснила, чому для пацієнтів України цей законопроект важливий.

ЗІНЧЕНКО Т. Доброго дня, шановні. Мене звати Тетяна Зінченко. Я мати хворого хлопчика. В мене син хворіє на хворобу Вільсона-Коновалова. Йому 11 років. Ви не можете зрозуміти, ви не можете собі навіть уявити це все жахіття, з яким ми стикаємося кожного дня. Тобто, по-перше, виходить, що весь дохід сім'ї іде на лікування. В мене двоє дітей, я не в змозі купити навіть елементарну іграшку для молодшої. Мені дешевше поїхати в Польщу і купити ці ліки, які потрібні для старшого, без яких він елементарно просто помре. Ліки в Польщі коштують вдвічі, втричі, в чотири рази дешевше, ніж в Україні.

Шановні, скажіть, будь ласка, чому я не можу купити ці ліки тут, хоч і живу в Україні?! Чому я маю їхати за ними в Польщу?! Коли це вже припиниться? Це має припинитися!

Дякую.

СТЕФАНИШИНА О.А. Дякую, Тетяно.

Колеги, я думаю, що про суспільну важливість цього законопроекту всі розуміють. І я також хочу ще додати, я спостерігала за тим, як розгорталася дискусія під час нашого комітету, а також після цього. І я розумію, що цей законопроект не вигідний дуже багатьом фармацевтичним компаніям, які виробляють ліки як на території України, так і за кордоном. І звичайно, він є вигідним лише для пацієнтів.

Інформаційна кампанія, яка почалася стосовно цього законопроекту, змусила мене трошки нагадати нашим членам комітету, про що цей законопроект. Я роздала вам сьогодні такий документ, який називається "Міфи і реальність". Я процитую кілька міфів, які сьогодні активно розповсюджують противники цього законопроекту, які не мають жодного стосунку до реальності.

По-перше, "паралельний імпорт – це імпорт неперевіраних і неякісних лікарських засобів" – дуже часто ми зараз почали чути. Це неправда. Паралельний імпорт можливий лише для лікарських засобів, які вже пройшли реєстрацію в Україні і вже доведена їхня ефективність, якість і безпека. Такий самий підхід і умова паралельного імпорту існує і в ЄС, є посилення на цю інформацію.

"Паралельний імпорт – це фальсифіковані контрабандні препарати" – говорять багато противників цього законопроекту. Це неправда. Ліки, що ввозитимуться в якості паралельного імпорту – це виключно ті самі, що і зареєстровані для України в українському пакуванні препарату того самого виробника, виготовленим для іншого ринку, але для тих самих виробничих дільниць. А от фальсифіковані ліки, шановні колеги, це інше – це ліки, які підроблені під оригінальні і можуть бути сплутані з оригінальними, а от

контрабанда – це приховування товарів від митного оформлення і сплати митних платежів. У нашому законопроекті ми говоримо лише про офіційні канали постачання лікарських засобів, оригінальних, які вироблені для ринку тієї ж Польщі, куди Тетяна їздить сьогодні і купує ліки.

"До України будуть потрапляти лікарські засоби, вироблені для країн "третього світу" або вироблені на неналежних площадках" - це також неправда, оскільки, як і в ЄС, Україна висуває до лікарських засобів, що ввозяться в Україну, подібні вимоги і навіть дещо жорсткіші. Одною із ключових вимог, крім реєстрації в Україні, є те, що це той самий препарат, що зареєстрований в Україні, той самий виробник, що і в матеріалах досє на вже зареєстрований препарат, та сама виробнича ділянка, що і для цього препарату, що поставляється підконтрольним виробникові каналом дистрибуції.

Ще один міф - "такі лікарські засоби можуть втратити якість при перевезенні через те, що вони імпортуються не через уповноважену особу виробника". Це також некоректно, бо до обігу лікарських засобів, як і у всьому світі, можуть бути допущені лише особи, що мають відповідну ліцензію на імпорт, оптову торгівлю, роздрібну торгівлю лікарськими засобами. Всі компанії, що отримують ліцензії, мають відповідний штат фармацевтів, складські потужності, досвід, що має забезпечити такий супровід препаратів. Супровід ліків, що завезені як паралельний імпорт, також здійснюється ліцензованими особами так само, як і всіх інших препаратів. Тому для паралельного імпорту немає жодних відмінностей з іншими ліками.

І я ще хочу сказати про інструкцію, мовляв, що лікарські засоби будуть упаковуватися з інструкцією іноземною мовою, люди не будуть розуміти, як застосовувати ці ліки, це також неправда, оскільки імпортер лікарських засобів має перекласти і затвердити інструкцію, текст маркування, стікер з перекладом тексту маркування буде нанесено...

БУЛАХ Л.В. Ольго Анатоліївно, або просіть час, або завершуйте виступ.

СТЕФАНИШИНА О.А. Я завершую. Колеги, в принципі, це все викладено в тому матеріалі, що я дала. І я хочу вас щиро попросити дати шанс цьому законопроекту бути розглянутим у першому читанні Верховною Радою, я хочу вас попросити дати шанс таким людям як Тетяна та інші сьогодні на гідне і доступне лікування. Я вважаю, що це величезна несправедливість, що наші громадяни мають сьогодні виїжджати за кордон, щоб купувати собі ліки дешевше. І насправді всі зауваження, які у вас будуть до цього проекту, ми так само, як і до інших законопроектів, можемо

розглянути і внести між першим і другим читанням, це нормальна законотворча робота. Будь ласка, не обрізайте цей шанс законопроекту і людям.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Вибачте, ні. У нас є регламент, ви не народний депутат, пані Кужель. Вибачте. Можна, але не зараз. Я вас прошу, давайте не повертатись тут до часів минулого комітету. Я вас прошу, є регламент, є народні депутати.

Прошу, шановні народні депутати, регламент до 3 хвилин.

Прошу.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Ю.І. Доброго дня, колеги. Запитання до пані Ольги. Я хотів би прояснити для себе декілька моментів щодо цього законопроекту. Ви пропонуєте, щоб завозилися з інших країн, наших, наприклад, сусідів чи не зовсім, але ми ж розуміємо, що виробник однієї і тієї ж самої продукції в кожену країну робить окрему упаковку для цих препаратів, для будь-яких. Тобто один і той же препарат в інші країни заходить з різним маркуванням, з іншою упаковкою. Яким чином це все буде сюди потім ввозитись і як воно буде визначатися в аптеках людьми, якщо в нас є одна упаковка, а там інші? Ви пропонуєте стіки. Але ще є таке питання контрактів наших фармацевтичних дистриб'юторських компаній. Вони коли заключають контракти, вони прописують завжди кількість, якість кожної позиції, яку вони ввозять на територію України. То мені от незрозуміло. І в них є штат представництв на території України, які контролюють кожену серію, яка в'їжджає на територію України. Вони, цей штат працює по всій території нашої держави, і якщо не дай Бог у них стоїть задача відслідковувати це, де з'являється, то вийде незрозуміла ситуація, хто за чим і як буде контролювати і чи будуть компанії, які ввозять на сьогоднішній день, виконувати ці контракти, тому що в них прописана кількісно кількість кожної упаковки, скільки вони мають за рік закупити.

СТЕФАНИШИНА О.А. Давайте почнемо з першого питання. З питання упаковки. В Україні вже існує практика завезення лікарських засобів в іноземній упаковці, це стосується державних закупівель і це не є проблемою. Упаковка є ідентична, інформація на ній зазначається іноземною мовою – це може бути польська мова, це може бути угорська мова і так далі. Проте ми передбачаємо, звичайно, що інструкція до цього лікарського засобу буде перекладена на українську мову. І як я уже сказала, що стікер з перекладом тексту маркування буде нанесено на упаковку лікарського засобу, а продавець в аптеці має видати переклад пацієнту на кожену одиницю товару.

Всі витрати по перекладу, виготовленню і забезпеченню аптек перекладом покладається на імпортера.

Практика супроводу ліків перекладом застосовується і в США, це директива ЄС 2001-83 і вона передбачає, що текст маркування та інструкція можуть бути викладені мовою, де ліки були введені в обіг. Однак має бути наданий текст офіційною мовою країни, як і в нашому випадку. Тобто така проблема, ну вона, ми можемо це ще обговорити детальніше, можливо, у вас будуть також ідеї, я знаю, що у вас є такий досвід. Роботи - ми можемо доопрацювати це на рівні навіть підзаконних актів, я думаю, що Міністерство охорони здоров'я буде радим.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

СТЕФАНИШИНА О.А. Звичайно, ні. І переклад упаковки є набагато дорожчий, ніж просто переклад інструкції. Це здешевлює набагато товар. Не виготовлення додаткової української упаковки здешевлює товар – це правда.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Шановні народні депутати, у кого ще запитання? Немає запитань. Вибачте, Ладо, не побачив.

БУЛАХ Л.В. У мене є два запитання. Де представник Міністерства охорони здоров'я?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Представник Міністерства охорони здоров'я зараз на Комітеті з питань євроінтеграції, вони відпросилися.

БУЛАХ Л.В. Зрозуміло. Це таке риторичне було запитання. У мене вже сьогодні була розмова з Міністром охорони здоров'я. І мені здається, це якась, м'яко кажучи, безвідповідальна така поведінка – не брати участь в таких важливих обговореннях дуже сенситивних законопроектів, насправді неоднозначних, які повинні узгодити взаємовідносини між постачальниками препаратів і між їх бенефіціарами.

У мене є питання до Ольги, не знаю, можливо в залі є людина, яка може мені прокоментувати. Я хочу поцікавитись. Взагалі мені імпонує весь законопроект, тому що сам законопроект містить три зміни, дві з яких безапеляційно всіх, практично всіх, влаштовують і покращують насправді ситуацію з розширенням спектру медичних препаратів, зменшенням дуже довгих монополій на завезення бренданих препаратів, які роблять їх дуже дороговартісними і недоступними. Але саме третій компонент цього законопроекту, який ми називаємо "паралельний імпорт", скажімо так, повністю загальмував розгляд цього законопроекту й нівелював ті чудові

зміни, які пропонує весь законопроект. Тому хочу сказати особисто своє ставлення до законопроекту: він мені імпонує.

Щодо паралельного імпорту. Я на минулому комітеті утрималась і погоджуюсь з тим, що контроль якості медичних препаратів ми не повинні спускати з гальм і це також не менш важливо і для лікарів, які виписують і планують терапію пацієнта, і в першу чергу для пацієнтів. Я як представник пацієнтів погоджуюсь з цим, але не можу сказати, що якби Україна мала сьогодні ресурси забезпечити хоча б тих пацієнтів, які орфанними захворюваннями хворіють, медичними препаратами, можливо, для мене це було б пріоритетом, але сьогодні, на жаль, ми живемо в такому дефіциті фінансування. Ви знаєте, які зусилля наш комітет зробив, коли приймався бюджет, і скільки ми просили, по добру і не зовсім, збільшити фінансування Міністерства охорони здоров'я на наступний рік, що нам вдалося, але все одно це десь відсотків 60 від потреби, тому що все одно наступний рік буде критичним для пацієнта. Тому я не можу не підтримати цей законопроект, але відстоювати все ж таки процес контролю якості медичних препаратів я буду, але в цілому мені законопроект імпонує.

У мене просто питання до Ольги щодо гіпотези, що це здешевить вартість препаратів. Я мала консультації з економістами, вони кажуть і так, і ні. Тобто це така гіпотеза, яку складно прогнозувати, тому що, наприклад, на інші товари відбувається значне здешевлення, коли розширяється ринок. Щодо медичних засобів - немає такої практики в Україні, тому, можливо, більш розлого розкажіть, тому що ключова позиція і вимога пацієнтів – це доступність ліків. Наскільки це відбудеться за рахунок прийняття цього законопроекту?

СТЕФАНИШИНА О.А. Дуже дякую, Ладо, за запитання.

Я, напевно, не буду висловлювати свою особисту гіпотезу, оскільки я вважаю, що будь-які висловлювання можуть бути суб'єктивними, тому я просто процитую лист, який був надісланий 25.11.2019 Антимонопольним комітетом. Якщо можна, я доповім, я минулого разу роздавала вам цей лист, але зараз його процитую.

"Головним позитивним наслідком конкуренції на ринках лікарських засобів є доступність для пацієнта. Це фактично та цінова... необхідних якісних, безпечних ліків доведеної ефективності. Законодавче запровадження паралельного імпорту лікарських засобів в Україні сприятиме дієвій конкуренції на ринках лікарських засобів, у тому числі цінovій, зокрема і під час здійснення і публічних закупівель".

Це коротко те, що зазначає Антимонопольний комітет.

БУЛАХ Л.В. Те, що читаєте, я теж читаю в книжках, я приблизно усвідомлюю цю логіку. Але, скажімо, чи не сама система рітейлу через місяць – три вирівняє ці ціни, збільшивши прибутки? Просто вирівняє цю ціну.

СТЕФАНИШИНА О.А. Я вам читаю висновок Антимонопольного комітету. Крім того, я можу сказати, що позиція Антимонопольного комітету завжди була за те, щоб паралельний імпорт був введений в Україну. Ми, звичайно, тут можемо гіпотези висувати будь-які, але я думаю, що Антимонопольний комітет України – це та інституція, яка, власне, може передбачити, наскільки буде дієвим цей механізм, і це вони підтверджують своїм офіційним листом. Я думаю, що ми можемо орієнтуватися на листи офіційних інституцій, а не якихось там книг.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні народні депутати, у мене є до вас пропозиція: щойно надійшов від секретаріату список від запрошених, від громадськості, які хочуть задати запитання і виступити, і тут чимало, 20 людей записалося. У мене є пропозиція: може, давайте все ж таки надамо слово спочатку громадськості і запрошеним, а потім продовжимо депутатські запити? Може, ще у вас як у депутатів з'являться ще якісь запитання після того, як почуємо. Врешті-решт наскільки я розумію, цей закон для пацієнтів, а не для депутатів і не для когось, так? Це пацієнтський закон, і давайте будемо слухати в першу чергу тих, кого це стосується.

Шановні, руку не піднімайте, ті, хто записався, ті мають право виступу. Хто не записався, вибачте.

Я пропоную тут, як секретаріат записав по номерах, от я так і буду надавати слово. Добре? Вибачте. Перший номер, це Кужель Олександра – народний депутат восьмого скликання. Потім другий іде Шерембей Дмитро – "100 процентів життя".

Пані Кужель, регламент 3 хвилини, прошу.

КУЖЕЛЬ О.В. Дозвольте питання спочатку задати?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу.

КУЖЕЛЬ О.В. Я хочу до пані Тетяни. Я не до виступу, я хочу спочатку питання. Пані Тетяно, скажіть, будь ласка, скільки років ви купуєте в Польщі вже ліки?

ЗІНЧЕНКО Т. Три роки вже. Четвертий.

КУЖЕЛЬ О.В. У нас діє з 16-го року, діяла, слава Богу, до кінця, закінчилась програма, яку провели та ж пані Стефанишина, що ми закупували державою, за гроші держави, а ваша дитина зобов'язана згідно законодавства отримувати...

СТЕФАНИШИНА О.А. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЖЕЛЬ О.В. Включіть мікрофон, вас не записують.
Дозвольте, будь ласка, я вам скажу, що...

СТЕФАНИШИНА О.А. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЖЕЛЬ О.В. Ваші ліки ви повинні отримувати від держави безкоштовно, і у нас діє...

СТЕФАНИШИНА О.А. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЖЕЛЬ О.В. ...чотири, у нас діє...

СТЕФАНИШИНА О.А. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЖЕЛЬ О.В. Пане голово, дозвольте мені сказати, щоб мене не перебивали. Дуже дякую.

Останні чотири роки діє в Україні...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. ...ви відповісте, Ольго, без регламенту відповісте.

КУЖЕЛЬ О.В. ...програма, дай Боже, щоб вона закінчилась, купувала держава за кордоном ліки, особливо для дітей. І ви не отримували їх безкоштовно, ні? Ви просто скажіть: так, ні.

ЗІНЧЕНКО Т. Ні. Ми не отримуємо, тому що по нашому захворюванню ми отримуємо деякі ліки за кошти місцевих бюджетів. Але так, як ті кошти, ті бюджети "трещат по швам", кожного разу нам говорять: "А вибачте, а нема. Вибачте, а нема".

КУЖЕЛЬ О.В. Дякую. Шановні народні депутати, шановні присутні, я не просто задала це питання. Це виникає питання: чи є у нас розуміння служіння, оте збереження здоров'я нації в питанні планування медицини?

Якщо ми розуміємо, що є ліки, які не виробляються в Україні і тому посил на те, що цей закон торкнеться наших українських фармкомпаній – ні. Цей закон торкається і ми говоримо сьогодні тільки про небезпеку здоров'я нації. І я хочу це підтвердити і я вам зараз скажу чому.

Тому що держава повинна, якщо потрібні ліки громадянам України, які виробляються в інших країнах, використовувати ті вже існуючі європейські норми, за які ми виходили на Майдан. Що передбачено в тій же Республіці Польща, на яку ви послалися? Сьогодні паралельний імпорт ліків в Європейському Союзі існує тільки для країн Європейського Союзу. Ви знаєте, що Польща є в складі Європейського Союзу. Але крім того вона ще прийняла деякі законодавчі норми, які дуже серйозно посилили всередині Польщі контроль ліків з Європейського Союзу. Тобто вони не завозять ліки.

Але найголовніша відмінність того, що проводять і депутати сьогодні пропонують. Я розумію, що ви закон так не розглядали, ви прийшли зі своїми потребами і я розумію, що ми повинні як держава їх вирішувати. Але яка відмінність? Бо в Польщі і в Європейському Союзі дійсно є паралельний імпорт ліків. Але його можуть робити або виробник, або офіційний дистриб'ютор, який має на це ліцензію. І вони несуть відповідальність за те, що це ліки є ідентичні тому, що запатентоване, і несуть за їх якість. Але та ж країна Польща поставила два запобіжники, це торгове реєстраційне посвідчення, треба ще раз зареєструватись в Польщі, і друге - дозвіл на паралельний імпорт.

Що у нас виникає сьогодні? В чому всі загрози? Перше питання - це те, що казали, що це міфи. Це не міфи. В нашому розумінні, в законі, який...

БУЛАХ Л.В. Олександро Володимирівно, завершуйте виступ.

КУЖЕЛЬ О.В. ... те пререкания, которые вот были до этого, дайте мне, добавьте это время. Это же не мое было пререкание. Дякую.

У нас дозволяється завозити ці ліки просто імпортеру. Тобто будь-якому бізнесмену, який не є виробник і який не є офіційний дистриб'ютор. Це перша загроза.

Друга загроза. Тут, на жаль, немає представників, які були на тому комітеті, це є державні представники, відповідають перед вами за якість. От була ваша представниця. Сьогодні і мені прислала у "Фейсбуці" мама. У неї у дитини дуже тяжка хвороба, діагноз поставили в Німеччині і ліки виписали. Але вона їх купила в Україні. І переклад зробили так, як пропонує пані Ольга, бо в законі у неї написано: "Переклад робить імпортер". І вона пише, привела приклад на випадково вибраних ліках, в інструкціях, які написані були в Німеччині, і у нас, зовсім інше. Коли лікар в Німеччині побачив, що лікар в Україні призначив їй для лікування "Аскорил" (?), трьохрічній дитині, він просто був у жаху, бо це було заборонено в Німеччині. І той вільний переклад ліків для дитини! І тільки коли вона змінила це, змінила на інші ліки, які дійсно відповідали, дали їй допомогу.

У чому є загроза? Держава повинна вас забезпечити цими ліками! Але вона повинна забезпечити якісними. І ми говоримо: "Завозьте, будь ласка, дистриб'ютор і виробник". І найголовніше - це збереження, я підтримую пані Ладу, це збереження контролю за якістю.

І відповідь як економіста на ваше питання щодо ціни. Це дійсно питання не може показати Антимонопольний комітет, тому що він не займається розрахунками економічної ефективності. Вона не буде дешева. І це треба відверто говорити. І наші фармацевтичні компанії - це не є проблема. Це проблема нашого населення, яке буде купувати дорогі, неякісні і неперевірені ліки, а це дорожче буде, ніж...

БУЛАХ Л.В. Олександр Володимирівно, я б іще слухала, але давайте поважати інших представників.

КУЖЕЛЬ О.В. Я закінчую. Вони будуть дорожчі, ніж ви купите в Польщі, тому що буде додано за нього витрати на те, щоб імпортер взяв їх купив, потім додав свою додану вартість уже тут, в Україні, він заплатив усі податки привезені, це податок на додану вартість і свій можливий прибуток, і всі митні платежі, розмістив в аптеки, вони будуть дорожче. Але не в цьому питання. Заради того, щоб вони у вас були, держава повинна зробити інші кроки. Я звертаюсь до комітету. На жаль, не сталося відвертої розмови, я маю надію, що буде тут далі продовжено. На сьогодні дійсно є в законі гарні норми, але не зводити до контролю держави і не відповідальності держави за паралельними ліками – це відкрити "ящик Пандори", такого не можна приймати в такому вигляді.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Шановні наступні виступаючі, у мене все ж таки прохання: давайте поважати один одного, і регламент має бути дотриманим.

Прошу, Шерембей Дмитро – "100 відсотків життя".

ШЕРЕМБЕЙ Д. Все инициативы за 10 лет, которые мы приносили в комитеты, звучали сразу такие слова: все станет дороже и будет ужас! Так вот, тенденция идет от таких вот "космических" цен к "человеческим". У меня всего 3 минуты.

Здесь комитет не экономический, а комитет здравоохранения. Вот либо вы как комитет всех больных людей в этой стране на 100 процентов обеспечите лекарством, что вы не можете сделать, и мы это прекрасно понимаем, либо создадите условия, в которых мы сами можем пойти в аптеку и купить лекарства. 25 процентов препаратов покупают на "черном" рынке из-за дырявой системы поставок. Каждый раз, когда мы сталкиваемся с этой

проблемой, у нас есть пациенты, есть фармрынок, и это вопрос простых приоритетов. Мы как организация судимся с "биг фармой" в мире, чтобы в Украине цены падали. Рядом с нами нет депутатов, мы там сами бьемся 4 года. Страна теряет только на одном патенте 400 миллионов в год, и никто не принимает закон. Все ждут: судьи ждут, все ждут.

Параллельный импорт. "Слуга народа" как партия имплементировала этот принцип во все области экономики. Только в одной области у нас ступор, все задумались. В одной – здравоохранение. Есть официальный документ Антимонопольного комитета, есть официальная позиция партии "Слуга народа", есть позиция пациентских организаций, и против этого всего есть только одна позиция – фармкомпаний.

Вы тут будете выбирать не теоретические вещи: будут люди жить или нет. Это очень простой выбор, я же не прошу вас нам купить лекарства, просто дайте возможность не снимать последнее людям, чтобы просто купить медикаменты. А если есть хорошая рекомендация по качеству, какая проблема внести между первым и вторым все эти регуляции?! Никакой ведь нет! Он будет усовершенствован и никакой проблемы не будет. Отложите, но голосуйте, но идите конкретно к тому, что вы здесь не отстаиваете интересы фармкомпаний. Здесь больные люди, и вы должны их защитить. И это вы здесь примете чью-то сторону. Для кого лучше: рабочие места – тысяча человек – бомба! Полтора миллиона человек в Украине не получает лекарства по причине их отсутствия в год. Это же не сложный приоритет, очень простой.

И значит, я думаю, что ваше решение должно быть максимально взвешенным, исходя из ценностей, которые исповедует этот комитет, исходя из цели, ради которой он существует. Он не создан здесь создавать новые экономические русла, он создан здесь, чтобы люди не умирали. И я очень сильно надеюсь, что позиция пациентов, Антимонопольного комитета, партии "Слуга народа" и вообще обстоятельства в Украине будут главной основой для вашего голосования.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Кужель, я прошу вибачення.

Пане Дмитре, я попросив би все ж таки на комітеті Верховної Ради розмовляти державною мовою, це перше. Друге, тут не тільки представники партії "Слуга народу", тут є і представники "Голосу" і "Батьківщини", і навіть "Опозиційна платформа – За життя".

МАКАРЕНКО М.В. А чому "навіть"?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Тому що ви теж з нами, пане Михайле. *(Сміх у залі)*
Вибачте, я не хотів.

Запрошую до слова Сисоєнко Ірину – народний депутат України восьмого скликання.

СИСОЄНКО І.В. Доброго дня усім присутнім.

Ви знаєте, з приводу цього законопроекту я просто не могла не прийти, тому що це вже чергова спроба провести саме цей законопроект через рішення Верховної Ради. Так само в минулому скликанні декілька разів відбувалася спроба, у восьмому скликанні.

Я хочу сказати про основні загрози.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Трошки тихіше, будь ласка.

СИСОЄНКО І.В. Я хочу говорити сьогодні про ті основні загрози, які в свій час ми не дозволили, щоб вони відбулися завдяки цьому законопроекту. І також я дуже розраховую, що і парламент дев'ятого скликання буде мудрим і цього не допустить.

Самі головні загрози – це не лише паралельний імпорт, а сама основна загроза це питання, по суті, повністю знищення і руйнування системи інтелектуальної власності, яка сьогодні є в основі захисту цих лікарських засобів, де великі фармкомпанії, мультинаціональні приймають рішення, чи виходити на ринок України чи не виходити. Це ключові питання.

Якщо ми приймемо те, що пропонується в цьому законопроекті, це питання не національної фарми, це питання великої фарми – той самий "Байєр", "Сингента", вони не прийдуть в Україну зі своїми інноваційними лікарськими засобами ви знаєте чому? Тому що зараз в законопроекті пропонується залишити на патентування лише молекулу, а все інше - нові форми застосування лікарського засобу, нові форми взагалі його. Тобто існує, наприклад, інфузія спочатку, а далі фармкомпанія вкладає кошти і робить вже сироп і це вже нова форма застосування лікарського засобу. Так от, фармкомпанії, які роблять оці нові інновації, вони не будуть мати право одержати за цим новим законопроектом правову охорону. І вони не ввійдуть на ринок України.

Ви знаєте, я працювала в комітеті інтелектуальної власності в департаменті 8 років. Я знаю, як писалось законодавство з питань інтелектуальної власності. Воно повністю відповідає європейському законодавству. Так само вся Європа обговорює, що не потрібні "зелені патенти" – це те, що сьогодні є підставою для цього законопроекту. Але Європа не внесла жодної зміни в свої законодавчі норми, а зберегли це законодавство для того, щоб навпаки створювати умови невеликим фармкомпаніям, щоб вони дотягували своїми розробками до великої фарми і

створювали доступність лікарських засобів і давали нові розробки й інновації.

А в Україні цим законом ми надамо право лише на один патент на молекулу, а все інше: нові види застосування, нову форму дозування, нові види – воно буде заборонено за цим законодавством. Тож в свій час таку помилку зробила країна Іран. І ви знаєте, Іран просто був бойкотованим великими фармзаводами транснаціональними і в них не поставлялись інноваційні лікарські засоби в ту країну протягом багатьох років. І це призвело до великих соціальних вибухів в країні.

Тож я вас дуже прошу, дуже уважно віднесіться до таких питань, які стосуються лікарських засобів і їх якості. І питання патентування для фармкомпанії має важливе значення. І якраз сьогодні Україна відповідає всім тим стандартам. І я прошу зберегти рішення комітету з приводу того, що цей законопроект потребує доопрацювання і не приймати його в тому вигляді, в якому він є.

Дякую вам.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Я вибачаюсь, тут тільки ім'я без прізвища. Мар'яна – "Пацієнти України". Це ви, так?

ПИРІЖОК М.І. Ви знаєте, я не буду займати багато часу з приводу цього законопроекту. Я можу сказати тільки одне, я хворію уже давно і ліки купую за кордоном, тому що в Україні ці ліки дуже дорогі, і ціна суттєво відрізняється – ледь не вдвічі. Вони є в Україні, але ціна велика дуже. І тому я просто поділилася з вами досвідом і прошу, оскільки ви народні депутати, гарно подумайте, і якщо потрібно, будь ласка, підтримайте даний законопроект, який і мені фактично полегшить життя. Будь ласка.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Андреев Юрій – громадське об'єднання "Національний рух "За трансплантацію".

АНДРЕЄВ Ю.І. Доброго дня, я не буду забирати багато часу. Хочу звернутися до кожного народного депутата: коли ви будете голосувати, то подумайте, в першу чергу, не про лобістів, які цей законопроект писали під певні речі, а про пацієнтів і про якість ліків, в першу чергу, не ціну, а якість, щоб у нас пацієнти були забезпечені в Україні доступом саме до якісних ліків. Тому що ми знаємо приклад, пацієнти після трансплантації, їм держава закупила завдяки міжнародним, через міжнародні кампанії, які лобіювала

пані Стефанишина, держава закупила препарати, від яких всі пацієнти просто написали масово відмови, і зараз ці препарати лежать на складах, і держава ще буде платити за їх утилізацію.

І пані Стефанишина знову лобіює законопроект, який декому вигідний. Я прошу просто думати про якість ліків і про самих пацієнтів.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Котляр Тетяна – Громадська спілка "ФАРМУКРАЇНА".

КОТЛЯР Т.М. ... *(не чути, без мікрофону)* закону передбачає порядок імпорту лікарських засобів, там чітко є підтвердження вимогам належної виробничої практики, є державний контроль відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів, що відсутнє в такій же статті 17 проекту, 17.1, там немає ні підтвердження, GMP, ну належної виробничої практики, ні державного контролю.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(не чути, без мікрофону)*

КОТЛЯР Т.М. Так, 17.1. І це нам автор законопроекту розповідає, що все це є – немає. Те, що написано, що, так, повинно закуплено бути на площадках, які мають підтвердження належної виробничої практики. А як це підтвердити при ввезенні в Україну? Зараз це імплементовано через порядок, коли імпортер, який має ліцензію, має той же самий перелік, які він ліки ввозить, він все рівно отримає висновок щодо якості ввезеного лікарського засобу. І там чітко передбачений не тільки сертифікат якості, інструкція і упаковка, там чітко передбачено повинно бути підтвердження вимогам належної практики, а цим без виробника зробити неможливо, бо це робиться на рівні виробника.

І я ще раз наголошую на тому, що імпортер паралельного імпорту, купивши у дистриб'ютора польського, він не може знати, де цей вироблений лікарський засіб. Тому що в сертифікаті це не зазначається. Є таке розуміння, як випуск серії. Саме головне в ЄС – це випуск серії на території Європейського Союзу. Все. І це для них саме головне. Тобто порядок взагалі не відповідає. І ми дійсно не можемо гарантувати безпеку і якість лікарського засобу. Минулого разу звучало: "Недобросовісні патенти". А недобросовісні дистриб'ютори у нас що, не можуть бути? Повірте, можуть точно так же, як зараз є ті ж самі недобросовісні, які ввозять любимими шляхами і так далі.

Тому я вважаю, що це не може бути, коли у нас встановлений порядок імпорту, і ми пропонуємо зовсім змінити... Там ми прикручуємо жорстко, там контролює Держлікслужба, і ми там впевнені, а тут ні? Тут Держлікслужба виступає як статист. Вона видає дозвіл на основі сертифікату. Ну як це так? І упаковки. Мені подали заяву, подали сертифікат... І Служба, вона тут не винувата, вона згідно того порядку все це видає, тому що в законопроекті написано: "Відповідно до порядку".

За доступність? Так, за доступність. За якість? Так, за якість. Але доступність не може бути, що ціна інколи... Щодо ризиків, які оцінюються при препараті, то там ціна не стоїть на першому місці, повірте мені. І це підтвердив колега, коли сказав, що при імплантації це дуже важливо, є таке розуміння, як "побічні дії". В цьому ракурсі, стоячи на захисті пацієнта, неможливо цей законопроект в такому вигляді приймати.

І ще, хвилинку. Щодо ціни. Чому ціна в Польщі інша? Тому що ви їдете з рецептом, купляєте там ці ліки по рецепту, а ці ліки входять в список так званий, "позитивний", який держава забезпечує безкоштовно або частково. І там ведеться переговорна процедура між державою і виробником, і встановлюється ціна для цього "позитивного" списку. А поляки забирають у вас рецепт, відпускають за кошти без відшкодування і собі так збільшують оборот.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу, Фердман. Я вибачаюсь, якщо я неправильно прізвище зачитую. Фердман Євгенія, благодійний фонд "Пацієнти України".

ФЕРДМАН Є. *(Без мікрофону)* ... Він буде розповсюджуватись і на цю партію лікарських засобів відповідно до проекту. Як вже зазначалось в проекті, чорним по білому написано, що це буде імпорт з цих самих дільниць. А відповідно до нашого законодавства він вже є таким, що підтверджено у встановленому порядку по нашому законодавству. Таким чином ввести ще один GMP на один і той самий документ на додаткову партію немає сенсу.

Щодо реєстрації. Ті препарати, як вже зазначалось, вони пройшли повністю реєстрацію. Їх перевірів, ці препарати, ДЕЦ і дав експертний висновок. Єдине, що відрізняється, це спосіб ідентифікації – упаковка. Але коли буде отримуватись дозвіл Держлікслужби, відповідно імпортер має подати і зразок упаковки, і контракт, де він показує, звідки він придбав, у якого оператора, і всі повністю документи, які додатково верифікують цю партію.

Крім того, є такий документ, як сертифікат аналізу, який підписаний уповноваженою особою виробника, який підтверджує і склад, і виробничу дільницю, і номер серії, і всі ідентифікатори там додаткові є. Таким чином, будь ласка, колеги, давайте дивитися на суть закону, а не враховувати лише чийсь комерційні інтереси.

(Шум у залі)

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні! У нас зараз не дискусія.

Березюк Інна Вікторівна, "Експертна Рада суспільних досліджень та проектів у сфері національного здоров'я та соціального захисту населення".

БЕРЕЗЮК І.В. Тут чомусь лобіюються дві групи інтересів: інтереси фарми, яка не хоче паралельного імпорту, і інтереси пацієнтів, які його бажають. Але є ще третя позиція – це позиція лікарів. Я б хотіла, щоб їх також запитали. Я як лікар можу сказати, що я в даному випадку для України з нинішніми виконавчими процедурами, процедурами контролю, як лікар, який керується перш за все для пацієнта лозунгом "Допоможи, але не нашкодь", проти паралельного імпорту.

Можу тут процитувати Всесвітню організацію охорони здоров'я, яка радить паралельний імпорт як спосіб зниження ціни для країн з низьким рівнем дохідності. Але після цього ставиться кома і говориться: але це аксіоматично означає, що всі інші шляхи зниження ціни держава вже використала, і тільки в такому випадку можна вводити паралельний імпорт.

Я взагалі не розумію, чому ми знову це обговорюємо. Тому що на наступному комітеті я такої одностайності з різних позицій стосовно ризиків паралельного імпорту зараз для України нинішньої не чула вже дуже давно, досить давно. Тому що ми чули двох регуляторів, це виконавці, які кажуть, що ми не зможемо в даному випадку контролювати ситуацію з паралельним імпортом.

Я можу ще сказати далі. *(Шум у залі)* У нас немає відповідних підзаконних процедур.

Далі. Мені дуже сподобалася позиція Олександра Квіташвілі, на якого посилалася пані Стефанишина, який сказав, що він радив декілька років тому паралельний імпорт для України як один з варіантів зниження ціни в подальшому, тому що це спрацювало в Грузії. І тут же він сказав: "Але зараз, дивлячись на ситуацію в Україні, так, я погоджуюсь, я не вбачаю, що паралельний імпорт відносно користі і ризиків є на сьогодні тим заходом, який буде для наших пацієнтів найдієвішим для зниження ціни на ліки".

Ми не використали ще безліч процедур, які можуть дозволити знизити ціну. Ми не використали можливість контрактного ціноутворення. Ми не використали можливість зниження ціни на внутрішньому ринку.

Ми можемо ввести зараз паралельний імпорт і поставити в ритейл, тому що пацієнти просять, що дайте нам прийти в аптеку і купити все, що ми забажаємо. У мене питання: а як в нас контролюється відпуск в аптеках? Ми всі це знаємо. *(Шум у залі)*

Так от, шановні, лікарі застерігають, якщо ми все це зробимо, ми будемо мати узаконений контрафакт.

І я ще можу тут сказати як мати і як дочка двох інвалідів, яка також купує ці ліки. Тому що не працює 1303. Вони всі є. Давайте зробимо цю процедуру, у нас є постанови. Але якби в мене зараз була альтернатива: з'їздити до Польщі, купити білет, і купити там в аптеці "білий" препарат чи купити тут, вдома, паралельний імпорт – поїхала б до Польщі.

БУЛАХ Л.В. Завершуйте, будь ласка, виступ.

БЕРЕЗЮК І.В. Тому що я б не була впевнена в тому, що я купую. Все.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.
Іваненко Інна, "Пацієнти України".

ІВАНЕНКО І. Наша пацієнтська організація ніколи не підтримала би цей проект закону, якби в ньому були питання до якості ліків, тому що нас як пацієнтів також цікавить питання якості, і я з усіма погоджуюсь, що це пріоритет. Проте ви подивіться на пацієнтів, які прийшли сюди. Таких пацієнтів тисячі, які їздять Польщу, в інші країни Європи і купують препарати дешевше.

Я хочу вам сказати, що паралельний імпорт дозволить нам мати ті самі препарати, які вони зараз купують в польській аптеці, але просто в українській аптеці. І цей препарат буде в польській упаковці той же самий, в польській упаковці з прикладеною українською інструкцією. Інструкція буде перекладена в установленому законом порядку. Це прописано в нашому проекті закону, який зараз розглядається.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Це неправда.

ІВАНЕНКО І. І не треба, будь ласка, маніпулювати, що це неправда. Читайте проект закону. Ми наполягаємо на тому, щоб депутати сьогодні проголосували за цей законопроект, тому що насправді на вагах зараз або інтереси фармкомпаній, які маніпулюють і бояться втратити свої

надприбутки, або дійсно інтереси пацієнтів, які в 5 разів, от як Тетяна, дорожче купують препарати в сусідніх країнах. У вас зараз є унікальна можливість допомогти пацієнтам і зробити так, щоб ми тут, в Україні, купували ліки дешевше.

Щодо "вічнозелених" патентів. Хочу також відповісти пані Ірині. Абсолютна неправда і шалена маніпуляція – це риторика великої фарми, яку ви озвучуєте. "Вічнозелені" патенти дадуть можливість, вірніше, їх подолання дасть можливість знизити ціни на інноваційні ліки, які зараз закупає держава. Ми проаналізували всього 8 препаратів, які захищені "вічнозеленими патентами", і порахували просто економіку, скільки ми переплачуємо всього на 8 препаратах. За час дії "вічнозелених" патентів на препаратах ми переплачуємо 353 мільйонів доларів США. Ви уявіть, скільки людей можна було би пролікувати за ці кошти!

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. За весь ігорний бізнес...

ІВАНЕНКО І. У мене є список препаратів, я можу вам його передати.

(Шум у залі)

Назвати вам назви препаратів? Дати?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)* стране получилось, благодаря "вечнозеленым" патентам...

(Шум у залі)

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Во всех странах получилось. Обнулите "вечнозеленые" патенты...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Это неправда, это неправда.

ІВАНЕНКО І. У нас ситуація економічна відмінна від європейської.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зараз пані Інна виступає. Давайте ми...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. З повагою.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так.

ІВАНЕНКО І. Ми – не Європа. Ви розумієте, що економічна ситуація у нас неєвропейська і можливість знизити ліки зараз є у цього комітету. Я дуже закликаю депутатів проголосувати, тим більше, ми 1 жовтня робили пацієнтський діалог...

БУЛАХ Л.В. Інно, завершуйте, будь ласка.

ІВАНЕНКО І. ...з народними депутатами, і от пан Михайло, пані Лада і Ольга Стефанишина – всі підписалися під позицією про те, там було багато питань в цій позиції: і паралельний імпорт, і подолання "зелених" також. Тобто тоді ви цю позицію підтримали. Підтримайте і зараз, будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О. Добре. Дякуємо за виступ. Але далі у нас...

КУЖЕЛЬ О.В. Одну хвилиночку. Скажіть, будь ласка, от зараз вони говорять, що такого немає в законі. Може все-таки прочтем эту статью?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Давайте пізніше...

(Шум у залі)

ДУБНОВ А.В. Олександро Володимирівно, давайте ми...

ДМИТРИЄВА О.О. Ні. Не піднімаємо руки. Я перепрошую, тиша. Руки не піднімаємо. Тому що ми зараз ідемо по списку.

ДУБНОВ А.В. Шановні колеги. Оксана буде вести, будь ласка, секунду.

Давайте не перетворювати це в безлад. У нас є регламент. Кожен, хто зареєструвався, має 3 хвилини. І все.

ДМИТРИЄВА О.О. Прошу, Руденко Володимир.

ДОВГИЙ О.С. Шановні колеги, можна я доповню це?

Це чутлива тема, вона має декілька точок зору. Ми тут зібрались для того, щоб вислухати всі. І у мене, ми нікуди не спішимо, обов'язково всіх вислухаємо, одне тільки прохання, будь ласка, утримуйтесь, будьте толерантними. Крик не значить, якщо ви кричите, не значить, що вас краще почують.

Будьте толерантними один по відношенню до другого. Будь ласка, утримуйтесь від образ, тому що це вимагає від нас далі давати слово на репліки і так далі. Давайте просто професійну дискусію послухаємо. Добре?

ДМИТРИЄВА О.О. Пане Руденко, підійдіть до мікрофону. Ні, запис.

РУДЕНКО В.В. Доброго дня! Дякую за можливість сказати думку.

Я представляю "Аптечну професійну асоціацію України" і хочу наголосити на наступному, що дійсно питання дуже дискутабельне, але надзвичайно важливе для наших людей, для наших пацієнтів, тим більше, що

сьогодні уряд і держава, і Президент працюють над можливістю зробити ліки доступними – так і називається законопроект.

Кілька питань хотів би порушити в своїй інформації. Перше, це щодо польського досвіду. За даними аналітичних компаній Польща зекономила за 2018 рік більше 140 мільйонів доларів на паралельному імпорті – це про щось говорить.

Друге, щодо питання якості і ввезення. Дійсно, я хочу наголосити на тому, що це питання в законопроекті, який сьогодні ми розглядаємо, недопрацьоване. Чітко потрібно визначити в підзаконних актах, а краще прописати в цьому законі, яким чином це буде відбуватися і яким чином буде відбуватися сертифікація цих лікарських засобів.

Щодо того, чи є контроль якості сьогодні в Україні на лікарські засоби. Хочу лікарю, яка тільки що виступала, сказати, що те, що вона сказала, неправда. Контроль якості є, і працює у нас і Держлікслужба на належному рівні, і в кожній аптеці є відповідальна особа за вхідний контроль якості, і він буде забезпечений. І він буде забезпечений.

Тому для наших людей цей законопроект, мабуть, буде для багатьох грати важливу роль. Але питання контролю якості, наголошую, потрібно відпрацювати на всіх рівнях ввезення цих препаратів на територію України.

Дякую.

ДМИТРИЄВА О.О. Дякую, пане Володимире.

Далі Буніна Світлана.

БУНІНА С.С. Дякую. Об'єднання організацій роботодавців медичної і мікробіологічної промисловості України. Я хочу наголосити. Я минулого разу виступала, але хочу наголосити, що минулого разу були пропозиції щодо жорсткої вимоги, що лікарські засоби повинні поступати по паралельному імпорту не з будь-якої країни, а з країни з жорсткою регуляторною політикою у сфері обігу лікарських засобів. Це перше.

Друге. В законопроекті повинні бути чітко визначені вимоги до ввезення такого імпорту. А це термін придатності, щоб не було так, як з міжнародними закупівлями, коли постачалися ліки з двотижневим терміном придатності. І Україна мала втратити величезні кошти на утилізацію таких лікарських засобів. Не треба перетворювати нашу країну в смітник!

Третє. Повинна бути обов'язково уповноважена особа, яка буде відповідати як за якість, так і за фармаконагляд, щоб ваша дитина не постраждала, щоб ваша дитина не прийняла лікарські засоби фальсифіковані або з простроченим терміном придатності, який в якійсь там країні буде

просто перештампований. Бо за таку загибель дитини чи будь-якої людини повинні будуть відповідати автори такого законопроекту.

Дякую.

ДМИТРИЄВА О.О. Дякуємо. Далі Котляр Тетяна.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вже виступала.

ДМИТРИЄВА О.О. Виступала. Пробачте. Кашинцева Оксана. Є Кашинцева Оксана? Так, прошу. Науково-дослідний інститут.

КАШИНЦЕВА О.Ю. Шановна громадо! Шановні народні депутати! Я представляю науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України. В основу цього законопроекту покладена п'ятирічна тема, яка виконувалася економістами і юристами нашого інституту.

Хочу зауважити в частині "вічнозелених" патентів. Представленим законопроектом передбачається вилучення з-поміж правової охорони, звертаю увагу, нових форм відомих речовин. Це не має нічого спільного із інноваційним і новим лікарським засобом. Крім того, це формулювання повною мірою повторює директиву ЄС 83-ю, де сказано, що визначається, що є генеричним, таким самим, що не потребує додаткового доведення лікарським засобом. Це по-перше.

По-друге. Хочу звернути увагу шановних народних депутатів і шановну громаду. Я, мабуть, вас здивую. З чого почалося дослідження в нашому інституті? З того, що відповідно до статистичних даних Всесвітньої організації інтелектуальної власності Україна посідає третє місце серед країн Європи по кількості виданих патентів у сфері фармації і медицини. Перед нами тільки Росія, Білорусь і Молдова. Четверте місце. За нами Австрія, Швейцарія, Німеччина і інші країни старої Європи. Скажіть мені, будь ласка, що це означає? Якість виданих патентів в Україні? Чи, можливо, вади патентного законодавства, яке дозволяє патентувати в Україні сміття, яке ніколи б не було запатентоване в Європейському Союзі.

До кінця року ми представимо патентне дослідження в частині "вічнозелених" патентів. І попередньо може офіційно вам сказати: понад 50 відсотків патентів, які видаються у сфері фармації, мають всі ознаки вторинності, тобто такі, в яких відсутня інноваційність.

Стосовно закидів розробникам законопроектів у тій частині, що до нас не зайдуть інноваційні лікарські засоби. Вони зайдуть, тому що там є стаття 27.прим. "Сертифікати додаткової правової охорони", яка передбачає, що якщо в Україну впродовж року від виходу в світ... Колеги, не так як зараз,

через 10, 15 років – дозбирати тут останні "вершки" з українського пацієнта, а впродовж року від виходу в світі до нас заходить інноваційний лікарський засіб, йому держава надає всі преференції: 20 років патенту, плюс 5 років іще додаткової правової охорони, ну, і 6 років ще плюс педіатрія (це, так би мовити, щоб зовсім вже дозбирати все, що тут можна).

Тому, колеги, я дуже прошу не ставити під сумнів експертність нашого інституту. Ми провідний інститут в системі Національної академії правових наук, ми працювали пліч-о-пліч з міжнародними експертами Всесвітньої організації охорони здоров'я і Програми розвитку ООН в Україні. І рекомендації подолання "вічнозелених" патентів і паралельного імпорту даються саме Україні без жодних "але", якщо будуть інші механізми також втілені.

І сьогодні ми маємо листа, я не знаю, пані Ольго, чому ви його не озвучили, лист від Всесвітньої організації охорони здоров'я, яка сказала, що ми торуємо правильним шляхом, і ми пройдемо цей шлях, опираючись і спираючись на науково-метричні дані, які опубліковані і доступні і для вас, і для нас як науковців.

І так само прошу не ставити під сумнів експертів Антимонопольного комітету України, з яким ми ідемо пліч-о-пліч в цьому дослідженні.

Дякую за увагу.

ДОВГИЙ О.С. Яка ваша позиція відносно закону?

КАШИНЦЕВА О.Ю. Звичайно, ми його підтримаємо. Наші експерти склали левову частку експертів, які розробляли дефініції, виписували дефініції для цього законопроекту.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Саме в частині "зелених" патентів, правильно?

КАШИНЦЕВА О.Ю. Я підтримую і в частині "вічнозелених" патентів, апелюючи пані народному депутату Сисоєнко, і апелюючи народному депутату Кужель з усією повагою, що (*нерозб.*) ... ми розробили частини "вічнозелених", ВООЗ і ПРООН нам сказали: як ви говорите "а", скажіть "б", торуйте, ідіть шляхом паралельного імпорту з усіма запобіжниками, які тут прозвучали.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пруднікова Олена – Миколаївська фармацевтична асоціація "ФАРМРАДА".

ПРУДНІКОВА О.Є. Я нікому не належу, я фармацевт. У мене в асоціації фізичні особи-підприємці. Я не продавець і я не хочу мати ксерокс.

Завідувача аптеки на сьогодні, коли приймає товар, вона перевіряє сертифікат якості і отримує висновок про якість лікарських засобів. Тобто ми відповідаємо своїм життям (розумієте?) перед пацієнтом. Ви ж знаєте, ми одна сім'я з вами. І зараз я хочу звернутися до депутатів, тому що у мене теж постраждав мій родич минулого року. Він, на жаль, не спитавши мене, за призначенням лікаря купував собі ліки незареєстровані в Україні. Це мережа аптек, велика мережа, тому що за даними моєї асоціації 93 фальсифікати – це у великих мережах. За нашою допомогою, ми включилися в цю боротьбу, тому що всім "кешать": і там, і есбеушникам і всі іншим. Розумієте? Їх анулювали ліцензію.

Але якщо буде цей законопроект, ми цього зробити не зможемо. Отут у мене є чеки: 31 тисяча пацієнтів купили це "гімно" за рік. Чисто випадково у мене залишилася оця коробка і цей чек.

Будь ласка, якщо буде цікаво... Вибачте.

ДОВГИЙ О.С. Ваша позиція відносно закону?

ПРУДНІКОВА О.Є. Зняти з розгляду. Про що й річ.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Найда Ігор, УМЕС.

(Шум у залі)

НАЙДА І.В. Я щиро дякую за діалог. Приємно чути і одну, і другу позицію, і у кожній позиції є свої плюси. І я підтримую те, що потрібні дешеві, підтримую те, що потрібні інноваційні.

(Шум у залі)

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні! Пані Березюк, я вас прошу! Ну вам же не заважали.

НАЙДА І.В. Водночас, на превеликий жаль, навіть ті люди, які належать до наукових кадрів, я є кандидатом наук і зараз саме займаюся інноваційною політикою в системі фарммецини і зокрема підготовкою молодих людей як інноваторів, якщо будуть прийняті подібні речі, а європейське законодавство не просто забороняє створювати нові молекули, там в умовах кожної країни є свої підходи, воно це дозволяє. Тому, коли

йдуть маніпуляції, я прошу не маніпулювати, не жонглювати навіть цифровими показниками і певними даними.

І останнє, що б я хотів сказати, це те, що насправді ми можемо в Україні здешевити ліки іншим шляхом (це те, що говорили вже люди, я це підтримую). Наступне: ми зобов'язані створити поле для інноваційної політики власної. Так, ті патенти, 90 відсотків, вони ніякі. Але це не тому, що так в Європі, а ми попереду, але тому, що до них треба відповідне відношення, а не таким чином, як сьогодні врегульовується в законі.

Тому я не можу підтримати цей законопроект в цілому. Більшість його новел потребують удосконалення. І я підтримую тих моїх колег, які говорили, що якість, яка має задовольняти в першу чергу. По-друге, це має бути перевірена якість, в Україні має бути перевірена якість відповідною уповноваженою особою в Україні, для того щоб приймати відповідні рішення і аж такі, які ви визначили для українського фармвиробника чи до будь-якого виробника фальсифікованої продукції, аж до тюремного ув'язнення.

Дякую.

ДОВГИЙ О.С. Позиція відносно закону?

НАЙДА І.В. Я сказав.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Він сказав.

НАЙДА І.В. Я сказав, що ні.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Доопрацювати?

НАЙДА І.В. Там більш ніж доопрацювати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Зінченко Тетяна, "Пацієнти України". А, ви вже були, вибачте.

ЗІНЧЕНКО Т. А замість мене можна син скаже?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу.

ГОЛОВ С. Я хочу дуже жити. Дайте, будь ласка, мені шанс.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Голов Сашко. А, це ти...Бачиш... Я вибачаюсь, ми не знайомі.

Так, Проскуров Максим, Американська торговельна палата.

ГАВРИЛИШИН О. *(Без мікрофону)* А можна я...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. *(Без мікрофону)*

ГАВРИЛИШИН О. ... торговельна палата.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу.

ГАВРИЛИШИН О. Дякую. Експерти *(нерозб.)* палати не погоджуються з методами і засобами, які пропонуються цим законопроектом, оскільки вони протиричають нашим міжнародним зобов'язанням, а з іншого - замість досягнення мети можуть призвести до розгляду інноваційними виробниками фармацевтичного ринку як небезпечного з точки зору захисту прав інтелектуальної власності.

Також хочеться зазначити про те, що з приводу паралельного імпорту є апеляції до того, що в Європейському Союзі ці норми впроваджені. Проте варто зазначити, що у них є дуже чіткий перелік препаратів, які чітко регулюють там ціни на всі лікарські засоби, так? Це чіткий перелік препаратів, який регулюється. Більше того, цей обіг препаратів, він строго регулюється, якість цих лікарських засобів контролюється і, що важливо, тільки в межах Європейського Союзу, і не допускаються країни третього світу.

Тому ми і не підтримуємо даний законопроект і пропонуємо зняти його з розгляду. І раніше надсилали вам листа, і більш ґрунтовну аргументацію ви можете там прочитати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Редько Володимир – Асоціація виробників інноваційних ліків.

РЕДЬКО В.В. Дякую, шановні депутати, шановні присутні, за можливість висловити думку. Я якраз і представляю компанії так званої великої фарми або справжніх виробників інноваційних ліків в Україні.

Хочу також наголосити, що це не тільки думка робітників фарми, це думка висококваліфікованих фахівців, а також пацієнтів в той же час, громадян, виборців, котрі опікуються головною метою тут в нашій країні – забезпечити доступ до сучасних інноваційних ліків українських пацієнтів. На жаль, це інколи єдина можливість вижити пацієнтам – мати доступ до сучасних інноваційних ліків.

Хочу наголосити на тому, що цей законопроект має два аспекти, і вже казали тут про захист патентів – це окрема фахова дискусія. Дякую, пані Ірино, і ми підтримуємо вашу думку. Хочу тільки наголосити, що дуже

важливо - захист патентних прав для інноваційної фарми і взагалі забезпечує присутність в країні інноваторів, а також, якщо ви всі знаєте, це дуже впливає на інноваційну привабливість країни в цілому.

Більше хочу зосередитись на аспектах паралельного імпорту. На жаль, дуже мало часу – декілька хвилин. Ми надавали багато фахових деталізованих коментарів з цього приводу. Хочу ще раз підтвердити думку моїх колег про те, що ми вбачаємо дуже суттєві ризики щодо контролю якості і забезпечення цього процесу в Україні, а також можливості появи контрафакту.

Найголовніше, що, ми вважаємо, тут було рефреном до цього закону – зменшення вартості цих дороговартісних ліків. Хочу наголосити на тому, що існує багато в цивілізованому сьогоднішньому світі механізмів сучасних для того, щоб знизити вартість інноваційних ліків. Ми більше ніж рік ведемо перемовини з МОЗом за підтримки Всесвітнього банку, інших організацій, ми багато співпрацюємо з пацієнтськими організаціями, існує багато програм підтримки пацієнтів, зі спільнотою лікарів. І хочу наголосити на тому, що існують такі механізми переговорної конфіденційної процедури, і це може привести до суттєвих знижок цін на найсучасніші інноваційні ліки і таким чином забезпечити доступність цих препаратів для українських пацієнтів.

Хочу наголосити на важливості продовження цієї дискусії і прошу вас долучитися до цього. Багато кроків уже зроблено, але, на жаль, ми не бачимо реального інтересу в державі повернути увагу до цієї процедури, тобто мати доступ до якісних сучасних препаратів за оптимальною нормальною ціною.

Останнє. Хочу підтримати позицію колег, котрі тут уже висловили свою думку. Ми просимо вас дуже не підтримати цей законопроект, тому що ми вбачаємо дуже суттєві, а може навіть і катастрофічні наслідки для здоров'я пацієнтів в Україні.

Дуже дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І останній з тих, хто записався. Клімов Олег Іванович.

КЛІМОВ О.І. Добрий день, шановні народні депутати. Добрий день, пані і панове. Я Клімов Олег Іванович, представляю Всеукраїнську фармацевтичну палату, член ради Міжнародної федерації фармацевтів. Ви знаєте, я якраз та організація, повторюю, тут була колега з медиків, які - ми не представляємо інтереси великої фарми, а виключно представляємо інтереси пацієнтів і фармацевтичних працівників.

Прочитавши даний законопроект, в мене склалося таке враження, що нас хочуть ввести в оману деякими красивими термінами стосовно паралельного імпорту. Я хочу як людина, яка знається на цьому дуже добре, довести до вашого відома, що паралельний імпорт у країнах Євросоюзу - це дуже жорстко регульований процес подвійного руху ліків з однієї країни і з другої. Категорично забороняється паралельний імпорт в країни Євросоюзу з країн третього світу і які не є членами Євросоюзу.

Мене також вражає маніпуляція цифрами економії від паралельного імпорту в Євросоюзі, якщо статистика Всесвітньої організації охорони здоров'я говорить про інше, що всього 2 відсотки в ринку Євросоюзу займають ліки паралельного імпорту.

А тепер як фахівець із 46-річним стажем роботи у фармації хочу деякі задати питання не конкретно, а щоб усі їх почули. Значить, інструкція, про яку тут говорять: "Ну й що, переклали і так далі". На кожній інструкції, яка прикладається до лікарського засобу, є номер наказу міністерства охорони здоров'я країни, в якій дана інструкція затверджується. Яким чином нам, фармацевтичним працівникам, перепрошую, вірити інструкції, яка підписана міністром охорони здоров'я Польщі? Як приклад, ви за Польщу говорите.

Далі. Якщо ви порівнюєте вартість лікарських засобів у Польщі і в Україні, це некоректно, тому що різні ставки, перепрошую, кредитних ресурсів, у Польщі відсутня така система дистриб'юції, а система логістичних доставок ліків, яка всього 2% замість 15, що наші дистриб'ютори. У Польщі заборонені маркетингові угоди, про які Фармпалата постійно говорить і які завишають лікарські засоби, вартість їх до 60%.

Ми, виходячи з цього, звернулися до Президента України і, вельмишановний Михайле Борисовичу, ми вам направили копію цих листів, де чітко показуємо шляхи зменшення вартості ліків, тому що на сьогоднішній день реально вартість лікарських засобів в Україні набагато завищена. Тому, звичайно, даним законопроектом ми не можемо вирішити проблему зменшення вартості ліків.

Тому ми категорично проти прийняття даного законопроекту, а пропонуємо вам, вельмишановні панове народні депутати, ми готові підключитися, приступити до розробки законопроекту, конкретно який би зменшив вартість ліків не тільки для певної категорії хворих.

Дякую за увагу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. І давайте ще...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А з голосу можна записатися?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ну записались, давайте, але далі до депутатів переходимо. Прошу.

СЕРДЮК В.Г. Я Сердюк Віктор – Всеукраїнська Рада захисту прав та безпеки пацієнтів. Тут дійсно багато говориться: і потрібно зменшувати ціни на ліки, і потрібно дуже багато зробити для того, щоб ці ціни зменшились. Але ну не таким шляхом! Не таким шляхом – шляхом ризиків, шляхом ризиків для здоров'я, шляхом ризиків для того, що людина, вибачте, може з'їсти зовсім той непотріб, який якимось чином потрапить. І про це говорилося тут багато. Про інше: про патенти, про ліки, про реєстрації.

Дуже конкретні цифри. Є британська фармкомпанія, Британський формуляр. Так от із ліків, перелік яких в Британському формулярі, в Україні 30% молекул взагалі не зареєстровані. Вообщє! Тобто інструментарію для лікування не вистачає. Якщо ми говоримо про дітей, то 70% дитячих дозувань взагалі не зареєстровані як молекули, і матері приходиться роздлубувати ту таблетку на п'ять частин чи ампулку якусь ділити.

Тому є дуже багато механізмів, які потрібно з сьогоднішнього засідання комітету просто почати приймати і говорити по черзі. Але насамперед "Не зашкодь!" - по Гіппократу. Про це треба говорити. Тому законопроект однозначно треба доробляти, і суттєво.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Шановні депутати, хто? Прошу.

МАКАРЕНКО М.В. Бачите, я звертаюсь до вас, шановні присутні, шановні депутати, я єдине хочу вам сказати, що я сам за себе як депутат і друге, я думаю, ми депутати, повірте мені, ми так хочемо, щоб діти були здорові, щоб всі були здорові, і ви були здорові!

І я хочу, щоб ви, пані Стефанишина, я вас поважаю, і я, ви зараз з телефоном. Але я вам, тоді підніміть мою стенограму, те, що я вам запитання давав, де ви на мене образились і фотографії вивісили. Я розумію вас, пані Стефанишина, що ви хочете, щоб все було гаразд, щоб люди були здорові, щоб все. Але оті питання, де я вам задавав, і думаю, що ви зробите, щоб зараз люди оті питання, що я задавав, задають вам. І я прошу вас і всі присутні, ми хочемо цей законопроект, який пані Стефанишина, вона хоче, щоб він працював і щоб ми його доробили, і щоб всі були задоволені, задовольнити вас усіх. Повірте, ми ні за кого, ні за цей паралельний імпорт (це я задавав), ні за наших – я хочу, щоб люди були здорові, і вони були... З нас же питають, ви ж з нас спитаєте, з вас ніхто не буде відповідати. Якщо ми зараз щось приймемо, щось недоробимо, ви ж з нас, депутатів, спитаєте. Я прошу вас, ви на правильному шляху, доробіть це, пані Стефанишина, і ми все зробимо, ви розумна людина.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу, пане Кузьмініх.

КУЗЬМІНИХ С.В. Доброго дня! Це дуже цікавий законопроект 2089, і, мабуть, важлива суть, це можливість зниження ціни. Але, перш за все, ми з вами переживаємо за якість тих лікарських засобів. Тут чудово було сказано, що в Євросоюзі існує паралельний імпорт. Так, тільки це паралельна дистрибуція і це тільки в межах Євросоюзу, і застосовуються тільки рецептурні лікарські засоби.

Тому моя особиста позиція як голови підкомітету: я вважаю, що цей законопроект потрібно доопрацювати. І якщо буде хоч єдина можливість ризику неякісного лікарського засобу, то ми не повинні його виносити. Я пропоную не переглядати рішення попереднє комітету, а повернути його на доопрацювання.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу.

ДМИТРИЄВА О.О. Колеги, я хочу коротко і по суті. Я за те, щоб дійсно ліки були дешевими, але я підтримую те, що сказав пан Юрій Андреев, тому у нас зібрався підкомітет на тему реімбурсації, імуносупресії, трансплантації, і там наші пацієнти, які купують ліки за дешевою ціною, які ми закупили, але вони не дієві. І потім вони не хочуть приймати ті ліки, і їм доводиться купувати ще дорожчі ліки, і це не економія, це незрозуміло що. Тому я теж за дешеві ліки, хочу, щоб пацієнти це чули, але за якісні ліки, щоб ми потім їх не викидали і не витрачали гроші на їх утилізацію.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу.

БУЛАХ Л.В. Це таке сенситивне питання, і, як на мене... Важко мені уявити, коли інші комітети розглядали демонополізацію "Укрспирту", щоб вони вислуховували представників монополії "Укрспирту". Там, де розглядали, до речі, і прийняли паралельний імпорт в економічному комітеті, щоб вони вислуховували поставників, які дійсно через запровадження широкого ринку, широкого вибору, збільшення поставників, щоб вони підтримували таку ініціативу. Це аксіома: більше поставників, більше варіантів продукту, у мене є вибір, і відповідно ринок вирівнює ціни, не те, що занижує їх тимчасово або завищує їх тимчасово. Вони в однакових умовах.

Тому я буду підтримувати паралельний імпорт, якщо він буде тільки з цих країн ЄС, Америки, Японії, тільки там, де дійсно є жорсткі умови якості

моніторингу вживання медичних препаратів – тоді я готова його підтримувати. Якщо ці умови, і до речі, це об'єктивно буде справедливо, якщо ні, то...

(Шум у залі)

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Кужель, я вас дуже поважаю, ну, прошу...

БУЛАХ Л.В. А, іще. Наступного тижня лечу до Грузії, от просто хочу побачити, що у них прийнято, паралельний імпорт, хочу почути і представників Міністерства охорони здоров'я, щоб почути якусь таку незаангажовану думку.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Будь ласка, Артеме.

ДУБНОВ А.В. Шановні колеги, якщо ми будемо поляризувати питання: хочемо ми більш дешеві ліки чи ні, я впевнений, що всі 100 відсотків тут у залі і гостей, і народних депутатів скажуть, що так. Ну, це зрозуміло. Давайте не обговорювати це. Ми маємо обговорювати механізми, чи то дасть такий економічний ефект, який ми сподіваємося, чи то не дасть, чи то будуть безпечні ліки, чи то не будуть. У моєму розумінні, як у минулому практикуючого лікаря, питання небезпечності завезених ліків співставне з питанням контрафактних ліків, які продукують тут – хтось там в підвалах собі робить. Але ми цього не кажемо, ми кажемо, що єдине зло, що привезуть неякісні ліки. Звичайно, те, що пані Лада каже, що нам треба розуміти, з яких країн це приїде, наскільки я вчитався, я не бачу цього. Я розумію, що особистих назв у законах теж не має бути, ми не можемо сказати: з США ми приймаємо, з ЄС ми приймаємо, а з Африки не приймаємо, бо маємо зобов'язання перед СОТ. Тому давайте не займатися популізмом.

Я за паралельний імпорт, і я це маніфестував минулого комітету, але ці деталі треба доопрацьовувати. Ми поки що контекстно маємо визнати, що ми всім комітетом маємо попрацювати, щоб ліки були доступнішими.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Я мовчав усе засідання, півхвилини.

Шановні колеги, мені дуже не подобається слово, коли ми кажемо "дешеві ліки". Давайте ми все ж таки будемо казати "доступні ліки", бо "дешеві", ну, таке собі...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Дешевші.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Доступніші.

Це єдине моє зауваження на сьогоднішній дискусії.

Ще є питання? Прошу.

ДОВГИЙ О.С. Я дозволю собі два блоки. Один – емоційний по формі, а другий – менш емоційний по суті.

Я звертаюся до вас, пане голово, до керівника секретаріату і до колег, які представляють. Те, що сказала дитина, в даному випадку для мене як для батька, як для людини, було, м'яко кажучи, нижче пояса. Я прийшов у цей комітет і дав собі слово, що, вибираючи в таких тонких гранях між чесністю і популізмом політичним, я буду вибирати чесність.

Дитино, я за те, щоб ти жив. На моєму власному рахунку і моєї родини сотні, якщо не тисячі врятованих життів, як дитячих, так і дорослих. І я готовий тобі особисто долучитися своїми коштами, я думаю, коштами тих, хто тут зібрався для того, щоб підтримувати тебе. Але це не значить, не ставте, будь ласка, нас у ситуацію, де ми повинні як батьки, як люди вибирати емоційно, тим більше в діалозі із дитиною. Для мене це величезна цінність, для кожного із нас: дивитися в очі дитині, і з нею аргументувати тоді, коли у неї болить і вона говорить про життя – це не чесно. І я прошу тих, хто має розуміння, що таке комітет, державні політики, і не популізм, а справедливість і чесність, будь ласка, будьте такими.

А до голови комітету і до керівника секретаріату звертаюся з проханням: убезпечити нас від таких некоректностей.

Це те, що стосується форми. Я дякую вам за те, що ви її сприйняли.

Те, що стосується суті самого законопроекту. Я, вибираючи цей комітет, ставив перед собою одним із завдань зробити доступними для... До мене підійшла така саме мама з такою самою дитиною, яка мала 3 пересадки нирок. І прийшла до мене з проханням: скажи, Олесю, у мене немає шансу врятувати цю дитину, тому що я живу в селі, тому що зробили 3 пересадки, і тому що ми отримуємо імуносупресію не ту, яку нам виписав лікар. І ось офіційний висновок трансплантолога, який робив цю пересадку, про те, що в даному випадку така сама дитина (дітей чужих не буває!) або вимушена буде знайти 40 тисяч гривень у місяць, що для них неможливо, або знайти рішення по суті і знайти можливість купувати ті ліки, які потрібно.

Коли ми почали цим займатися, виявилось, що ці ліки, як і багато інших орфанних ліків, є надзвичайно дорогими. І навіть при тому, що пацієнтів з трансплантацією виявилось там 1 тисяча 600 осіб, коли ти їх множиш на 10 тисяч доларів у рік (вартість), ти бачиш величезну суму. І це тільки трансплантація.

Я знаю, що пан Шерембей Дмитро, ми особисто не знайомі, але я чув, що йому вдалося знизити вартість дорогих ліків в рази по відношенню до того, що купувала і платила за це держава. Ми всі за це. Але при цьому всьому ми повинні не забувати про те, що ціна є одним із критерієм ліків, такими ж важливими є якість цих ліків, їх безпечність, їх доступність.

Так от, я за те, щоб ці дорогі ліки, які не випускаються в Україні, зробити можливим паралельний імпорт і їх завезти. Але я, думаючи про якість, підійшов до пані доповідача, до нашої колеги пані Ольги і сказав: "Олю, скажи, будь ласка, ці ліки, вони можуть бути завезеними з країн з жорсткими регуляціями, ми говоримо про Європу, про Японію, про Америку, чи вони можуть бути завезені з будь-якої країни: чи з країни "третього" світу, чи з Африки, чи з Індії, чи з Індонезії?" І мені пані Ольга сказала: "Дійсно, це не врегульовано. І на сьогоднішній день у цьому законопроекті воно може бути ввезено з усіх країн".

Тому, перше, що я б вніс, я вважаю, важливим для кожного з наших дітей, для кожної людини і для кожного пацієнта - отримати якісні ліки. Тому давайте говорити про ті ліки, які не випускаються в Україні, які є дорогими, давайте зменшувати їхню вартість для пацієнта, і давайте робити це з тих країн, які мають жорсткі регуляції.

Друге, на що я хотів би звернути вашу увагу. Шановні колеги, у бюджеті наступного року, ми з вами проголосували за аж півтора відсотка від необхідного бюджету на фармконтроль. На сьогодні я не полінувався дізнатися, як відбувається фармконтроль. Там, де він відсутній, він відбувається простим оглядом. Сьогодні, коли завозяться ліки, є фармконтроль, який проводиться, "візуальний огляд" називається. Я не міг зрозуміти, як це так? Бо їх пробують. У них просто упаковку оглядають.

Тому, за умови відсутності лабораторій, відсутності контролю якості, сказати про те, що завезений, тим більше з країн третього світу, продукт може бути безпечним, ми точно не можемо. Тому я наполягаю, щоб ми в цьому законі в тому числі передбачили при новому читанні збільшене фінансування і побудування системи контролю якості для тих препаратів, які ми вводимо.

ДМИТРИЄВА О.О. Олесю, завершуйте виступ.

ДОВГИЙ О.С. На цьому, зважаючи на регламент, я маю ще деякі... Але я хочу сказати, що я в даному випадку, при всій повазі до тих чутливих моментів, про які сказали, я утримуюсь від прийняття рішення в такому вигляді і буду підтримувати його доопрацювання для того, щоб ми його внесли якісно і нам потім не було за це соромно.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Пані Ольго, я так розумію, уже всі висловились.

СТЕФАНИШИНА О.А. Так. Дякую всім, колеги, за те, що ви погодилися з тим, що є висока необхідність в Україні знижувати ціни на ліки, і більшість із вас зазначила про те, що паралельний імпорт необхідно вводити в Україні.

Я дуже багато собі записала тут, але я ще раз просто хочу зазначити тим, хто виступав з того боку, що цим законопроектом ми не виключаємо регуляції стосовно завезення лікарських засобів за паралельним імпортом з-під українського законодавства. Тому, будь ласка, читайте українське законодавство, і ті статті, які ви називаєте, вони є релевантними як для завезення ліків за паралельним імпортом, так і за звичайною процедурою – це стосується як термінів придатності, так і уповноваженої особи і так далі.

Я тут роздала вам, знову ж таки, вже вижимки з того законопроекту, щоб ви розуміли, що різниці між тим, як сьогодні завозяться зареєстровані лікарські засоби і будуть завозитись ті ж самі лікарські засоби, зареєстровані в Україні, немає. Я не знаю, якими словами вам ще це донести, але це так є.

Я думаю, що народні депутати в змозі розібратися в законодавстві і подивитися, як воно прописане.

Друге, ви дійсно всі праві, колеги, що є різні методики зниження цін на лікарські засоби. Будь ласка, подавайте свої ідеї, ми готові розглядати будь-які: і переговорна процедура для державних закупівель і так далі. До речі, ми сьогодні, здається, підписали закон про це, проект закону. Так?

Ми готові використовувати ці процедури, але одне іншому не заважає. Не потрібно це протиставляти. Паралельний імпорт – це дієвий механізм зниження цін на лікарські засоби, і ви всі з цим погодилися.

Стосовно, я от, Олесю, тобі хочу відповісти, що я з тобою дуже згодна, що сьогодні у нас на комітеті відбувається дуже несправедлива ситуація. І мені також дуже хочеться, щоб сьогодні пацієнти України не їхали з Хмельницького, не везли своїх дітей на комітет, який вдруге не може прийняти рішення на їхню користь. І я думаю, що це дійсно дуже погана ситуація, коли сьогодні дитина у нас на комітеті просто приїхала просити нас прийняти правильне рішення. І я думаю, я просто мрію, коли я в Україні буду жити і пацієнти України не будуть виступати, носити гроби і все інше під інституціями, які не можуть прийняти рішення на їхню користь. Це дуже сумно, і я з тобою в цьому погоджуюся.

Тому, колеги, завершуючи, я жодного чіткого зауваження до тексту законопроекту не почувала сьогодні, окрім обмеження країн, з яких можуть бути завезені лікарські засоби в Україну. Я думаю, що ці вимоги ми зможемо

доопрацювати між першим і другим читанням, коли ви всі зможете внести відповідні правки до законопроекту.

Тому я дуже прошу, у першому читанні його розглянути і ухвалити для того, щоб ми, як і всі інші законопроекти, могли доопрацювати між першим і другим читанням.

Дякую.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Прошу.

ДОВГИЙ О.С. Перепрошую, до мене була репліка. Я зараз з мотивів.

Пані Ольго, я зараз казав про те, що правильне рішення, то якщо у кожного з нас є своє рішення, це не значить, що воно правильне, і ми тут чули інших людей, у яких є свій біль, свої діти, які постраждали, і нас просять убезпечити від неправильного кроку. Уявіть собі, якби вони всі зараз сюди привели своїх дітей, свій біль, і ми б почали зараз обговорювати не по суті законопроект, який регулює всю країну, а окремі конкретні випадки, якби чужий біль.

І я вважаю, що наша задача – мати тверезий розум і прийняти справедливе рішення. Те, яке правильне, справедливе і прописане так, що ми потім до нього не будемо повертатися. І нічого страшного в тому, що ми його напишемо правильно, немає. Якщо ми його хочемо переписати, це не значить, що ми неправильно робимо.

СТЕФАНИШИНА О.А. Між першим і другим читанням ми можемо виписати правильно.

ДОВГИЙ О.С. Ну, пані Кужель і всі кажуть, що неможливо переписувати його...

СТЕФАНИШИНА О.А. Це абсолютна неправда. Пані Кужель каже неправдиві речі, вибачте.

КУЖЕЛЬ О.В. Я перепрошую. Второй раз. Пани Стефанишина, вы написали письмо-жалобу на Чумака, а мне на вас куда писать? В ДБР?

Скажіть мені, будь ласка, якщо у нас є 116 стаття Регламенту, яка забороняє вносити між першим і другим читанням статті, які не існують, скажіть, будь ласка, яким чином? Вам перший раз говорили, ви знову нічого не почули із зауважень.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні запрошені, прошу вас, хвилиночку. У нас дискусія закінчилась...

СТЕФАНИШИНА О.А. Можна мати повагу до народних депутатів колишнім народним депутатам, і не потрібно нас тут ображати, будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Вы тоже будете "колишнім", я вам обещаю.

(Шум у залі)

СТЕФАНИШИНА О.А. З повагою до вашого віку не буду вам відповідати, пані Кужель, в такому тоні, як ви сьогодні спілкуєтеся, але, будь ласка, давайте дотримуватися Регламенту.

(Шум у залі)

КУЖЕЛЬ О.В. У нас за сексизм, за возраст – еще одна жалоба.

(Шум у залі)

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні запрошені, ви зараз доб'єтесь того, що я зроблю засідання комітету далі закритим. Прошу, пані Кужель, поважайте народних депутатів. Це перше.

Друге. У нас дискусія закінчилась. Ми сьогодні точно не обговорювали пана Сороса на цьому комітеті. І прошу, давайте по темі, добре? Це принципова позиція.

І на наступне, ми завжди маємо відчинені двері для всіх зацікавлених, але прошу, все ж таки є Регламент, і є той самий Регламент в комітеті так само, прошу його поважати. Без особистих якихось відносин...

Шановні колеги, я так розумію, що у нас є дві пропозиції. Виправте мене, якщо я зараз неправий. Є пропозиція народного депутата Ольги Стефанишиної переглянути рішення комітету щодо законопроекту 2089, ухвалений 27 листопада. І друга пропозиція народного депутата Сергія Кузьмініх залишити ухвалене на минулому засіданні рішення щодо законопроекту 2089 без змін. Нагадаю, що на минулому засіданні було прийнято рішення відправити законопроект на доопрацювання.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про перегляд висновку комітету щодо законопроекту (реєстраційний номер 2089) від 27 листопада 2019 року. Інформую народних депутатів, що за таке рішення має проголосувати не менше восьми членів комітету відповідно до вимог частини п'ятої статті 44-ї Закону України про комітети.

Більше зауважень, я сподіваюсь, немає? У нас всі висловились, ми сьогодні нікого не обмежували.

Отже, перша пропозиція народного депутата Ольги Стефанишиної переглянути рішення комітету, прошу голосувати, хто за.

БУЛАХ Л.В. 4 – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Проти? Утримались?

БУЛАХ Л.В. 9 – проти. Що? А, утримались.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні депутати, рішення не прийнято. Ми залишаємо рішення комітету про відправлення цього законопроекту на доопрацювання.

Єдине прохання і до авторів законопроекту, і до комітету, це дуже важливе питання - про доступні ліки, тому я дуже прошу, щоб доопрацювання в комітеті були дуже швидке. Підключайтесь всі, беріть експертів, яких забажаєте, але законопроект маємо доопрацювати і подати його в залу.

СТЕФАНИШИНА О.А. ...зрозуміти регламент. Я щось не зрозуміла, що значить доопрацювати? Він зараз має вийти в залу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. *(Без мікрофону, не чути)*

СТЕФАНИШИНА О.А. Тобто ми не можемо його доопрацювати в комітеті. Ми його відправляємо в залу. Він знімається, не ухвалюється...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так-так. Вибачте... *(Не чути)*

СТЕФАНИШИНА О.А. Тобто він знімається, не ухвалюється парламентом і далі він відправляється вже... Це неможливо зробити, просто щоб всі розуміли, в найкоротші терміни. Ми відправляємо його на наступний рік, про що повинні знати всі пацієнти.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. У нас буде ще, наскільки я розумію, буде дві додаткових сесії. Так що ми, якщо гарно попрацюємо, то є шанс.

СТЕФАНИШИНА О.А. Шансу нема. Вибачте.

ДОВГИЙ О.С. Якщо ще можна було б, пане голово? Я би ще попросив, шановні колеги, у нас є добра традиція, де ми вносимо закони,

якщо вони погоджені, ми вносимо. Ми сьогодні проголосували декілька законопроектів, в яких кожен член комітету, бажаючий, був співавтором.

Це важливий законопроект, так? І я би хотів, якщо можна, щоб ми його тоді теж. Пані Олю, якщо ви не проти, щоб ми його написали в співавторстві і були разом дотичні до того проекту, який ми винесемо на наступний раз.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Шановні запрошені, ми переходимо до розгляду організаційних питань, тому далі ми переходимо в режим закритого засідання, прошу.

Дякую всім за співпрацю!

Шановні народні депутати, прошу, поки звільниться зала, заради гігієни давайте провітримо залу. 5 хвилин перерва.

ПІСЛЯ ПЕРЕРВИ

БУЛАХ Л.В. Нас десятеро. Ми можемо продовжувати працювати.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні колеги, переходимо до шостого питання порядку денного, кворум виконуючий обов'язки секретаря – пані Лада – підтвердила.

Шостим питанням у нас іде про проведення виїзних робочих нарад у Житомирській та Львівській областях. Інформую вас, що до комітету надійшли звернення від голови Житомирської обласної державної адміністрації Віталія Бунечка та голови Львівської обласної державної адміністрації Маркіяна Мальського. Вони запрошують народних депутатів членів комітету до своїх регіонів для ознайомлення з ходом реформування системи охорони здоров'я. У Житомирській області нам пропонують також ознайомитися зі станом організації онкологічної допомоги, а у Львівській – з організацією медичної, фізичної та психологічної реабілітації учасників АТО, ООС.

Є пропозиція провести виїзні робочі наради у ці регіони після новорічних свят. Секретаріат в робочому порядку відкоригує дати. Чому я прошу без конкретних дат це зараз проголосувати, бо, наскільки я розумію, там регламентний комітет сьогодні розглядає питання додаткових сесійних засідань, тому не можемо зараз проголосувати дати. Але в робочому режимі, якщо ви не проти, там секретаріат нам надішле всі ці питання.

Пропоную підтримати робочі наради у Житомирській та Львівській областях, прошу голосувати, хто за.

БУЛАХ Л.В. Одноголосно. 12 – за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дякую. Рішення прийнято.

І останнє питання, наша колега пані Яна Зінкевич надіслала нам пропозицію включити в порядок денний питання про недопущення скорочення чисельності медичних працівників регіональних військово-медичних клінічних центрів та військових госпіталів Міністерства оборони України, Збройних Сил України задля працевлаштування працівників продовольчої служби та обслуговуючого персоналу під час реформування Збройних Сил України.

Коротко щодо суті питання.

"5 листопада 2019 року Міністерством оборони України було ухвалено рішення стосовно введення посад фахівців продовольчої служби до штатів військових госпіталів та надано доручення Головному військово-медичному управлінню забезпечити збільшення чисельності фахівців продовольчої служби та обслуговуючого персоналу за рахунок існуючої чисельності військово-клінічних центрів регіонів та підпорядкованих військових госпіталів.

Водночас госпіталі являють собою єдину систему, кількість медичного персоналу, що задіяний у наданні медичної допомоги, є чітко визначеною і її зменшення призведе до порушення лікувального процесу. Неприпустимо під час війни скорочувати кількість..."

Це я цитую пані Яну.

"...кількість медичного персоналу, що задіяний у наданні медичної допомоги нашим захисникам, і допускати розширення за рахунок військової медицини тилових посад: кухарі, діловоди, начпроди і таке інше. Загалом в кожному військовому госпіталі буде введено від 14 до 20 посад обслуговуючого персоналу, тобто близько 200 посад медичної служби треба буде скоротити. Це призведе до неминучого збільшення навантаження на медичних сестер та лікарів у декілька разів і погіршення якості надання медичної допомоги військовослужбовцям".

Народний депутат Яна Зінкевич просить комітет підтримати її пропозицію щодо направлення звернення від комітету до Міністерства оборони України з проханням не допустити скорочення медичного персоналу у військових госпіталях і зменшення їх посад посадами працівників обслуговуючого персоналу під час проведення реформування Збройних Сил України.

Є пропозиція від пані Зінкевич одна. Є друга пропозиція від мене, тому будемо зараз голосувати дві пропозиції. Все ж таки я вважаю, що перед тим,

як направляти звернення до Міністерства оборони України під час військових дій так само, я вважаю, моя пропозиція, спочатку заслухати представників Міністерства оборони, а потім вже, після того, як вони нададуть інформацію, ми вирішимо, ми направляємо таке звернення чи ні. Це моя пропозиція друга. Тому я прошу, давайте проголосуємо дві пропозиції.

Першою ставлю на голосування... Так, прошу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А на коли ми будемо...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. На наступний комітет.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так не прийдуть.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ну, а ми запросимо. Я ж не знаю, чи вони прийдуть, але ми запросимо.

Отже, у нас є дві пропозиції. Пропозиція пані Зінкевич щодо направлення звернення. Прошу голосувати. Хто за?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ну вже після розгляду...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ні-ні. Є дві пропозиції.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вони паралельні?

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Так, це моя... Є пропозиція...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Бо і звернення...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Дивіться, є пропозиція, я вам її зачитав, від пані Зінкевич. Свою я оголосив. Я ще раз повторю свою пропозицію.

Перша пропозиція - це пані Зінкевич. Звернення до Міністерства оборони про недопущення.

Прошу голосувати. Хто за?

БУЛАХ Л.В. 3 - за.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Хто проти? Хто утримався?

БУЛАХ Л.В. 9.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Можна я...

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Ні, не можна.

(Сміх у залі)

БУЛАХ Л.В. Все одно рішення не прийнято.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. І друга пропозиція, що стосується того, щоб запросити на наступний комітет (і внести в порядок денний) представників Генштабу Збройних Сил України і Міністерства оборони України для надання інформації стосовно цієї ситуації і після того прийняти рішення про звернення.

Прошу голосувати. Хто за?

(Шум у залі)

БУЛАХ Л.В. Якось так вийшло, що одноголосно.

(Шум у залі)

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Хто проти? Хто утримався?

БУЛАХ Л.В. Одноголосно комітетом підтримано другу пропозицію - заслухати звіт.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Прошу секретаріат внести в порядок денний наступного, найближчого наступного комітету запрошення для представників Генштабу Збройних Сил України і Міністерства оборони України для заслуховування інформації з питання, яке порушила народний депутат Зінкевич.

Шановні колеги! Порядок денний вичерпано. Дякую всім за працю. До зустрічі завтра в залі.